

Aan:

Leden van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG
E: griffier@tweedekamer.nl

Datum: 18 december 2019

Kenmerk: 19-128

Onderwerp: Debat VN-Verdrag rechten van personen met een handicap

Contact: M.W.E. Tusschenbroek; E menno.tusschenbroek@wijzijnmind.nl, M 06 57721879

Geachte leden,

Donderdag a.s. spreekt u over de voortgang van de implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Wij vragen u in dit debat specifiek aandacht voor de positie en rechten van mensen met psychische problemen en mensen met een verslavingsprobleem.

Artikel 15 van het verdrag benoemt de 'Vrijwaring van foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing'. Het toepassen van dwang en drang in de zorg valt wat ons betreft hier ook onder.

Helaas moeten wij constateren dat het in artikel 15 genoemde recht soms wordt geschonden.

Zo blijkt uit het recente rapport van de IGJ (Toezicht terugdringen separeren en afzonderen in de GGZ 2016 - 2019, 16 december 2019) dat ondanks de ambitie vanuit verschillende ggz-instellingen om in 2020 geen patiënten meer (gedwongen) in te sluiten, het ggz instellingen nog niet lukt om te stoppen met separeren. Het VN-verdrag roept ons allen op om onder meer separeren en fixeren te voorkomen. MIND, als vertegenwoordiger van meer dan 100 landelijke en regionale cliënten- en familieorganisaties en cliënten en familieraden in de ggz, vertrouwt erop dat u ook dit aspect van het Verdrag meeneemt in uw debat.

Een ander voorbeeld is de casus van de jonge vrouw Fem die inmiddels 20 maanden gefixeerd op bed ligt (uitzending Zembla 16 oktober 2019). Weliswaar worden er in deze uitermate complexe casus zeer veel inspanningen gepleegd om tot een oplossing te komen, toch willen wij u met het oog op de toekomst in dit verband wijzen op artikel 15 van het Verdrag. In dit kader willen wij u ook attenderen op de brief van de heer Ulrich aan uw Kamer.

Een derde punt van grote zorg is het voornemen van minister Grapperhaus van Justitie en Veiligheid om gebruik van het stroomstootwapen binnen een GGZ-instelling toe te staan. MIND wil dat dit verboden wordt. Over het gebruik van de taser wordt donderdag een Algemeen Overleg gevoerd, maar ook in het kader van het Verdrag is de kwestie relevant.

Een verbod op gebruik van de taser binnen een GGZ-instelling is immers in lijn met de aanbevelingen aan Nederland van het Comité foltering van de Verenigde Naties. De ook door de minister genoemde

“Committee against Torture” van de Verenigde Naties heeft vorig jaar een rapport uitgebracht over de situatie in Nederland en een set aanbevelingen gedaan aan de Nederlandse staat, waaronder deze: “Explicitly prohibit the use of electrical discharge weapons and pepper spray against vulnerable persons, including minors and pregnant women, and in healthcare settings, including mental health institutions, and especially prohibit the use of electrical discharge weapons in the custodial settings.”

Wij vragen ons af hoe het toestaan van de taser binnen een GGZ-instelling zich verhoudt tot artikel 15 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en of de minister hier wel rekening mee heeft gehouden in zijn overwegingen.

Met vriendelijke groet,

Drs. M.J. ter Avest
Directeur MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid